

Beszámoló

2024

A csornai Védőnői Szolgálat feladata, hogy a település lakossága részére teljes körű, prevenciót előtérbe helyező, a családokat támogató, egészségügyi alapellátást biztosítson.

Munkánk kiemelt célja a várandós anyák, a csecsemők és kisgyermek, valamint az iskoláskorú gyermekek egészségének megőrzése, a fejlődési elmaradások korai felismerése, a betegségek megelőzése, a családok segítése a mindennapi életvezetésben.

2024.évben a körzeteket ellátó védőnők neve:

Csorna 1. körzet: Németh Veronika

Csorna 2. körzet: Sebők Zsuzsanna

Csorna 3. körzet: Bugár Katalin

Csorna 4. körzet: Tóthné Éliás Anikó

Csorna 5. körzet: Horváthné Szalay Bernadett

Csorna 6. körzet (Farád, Rábatamási): Vargáné Pintér Mária

Csorna 7. körzet: Seregélyné Foki Laura

A 49/2004 (V.21.) ESzCsM rendelet előírásai alapján a védőnő feladata:

- a) a **nővédelem**, ezen belül
- családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
 - az anyaságra való felkészülés segítése,
 - a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében való részvétel,
 - a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségügyi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;

b) az **újszülött kortól** a tanulói jogviszony megkezdéséig a **gyermekek gondozása**, ezen belül:

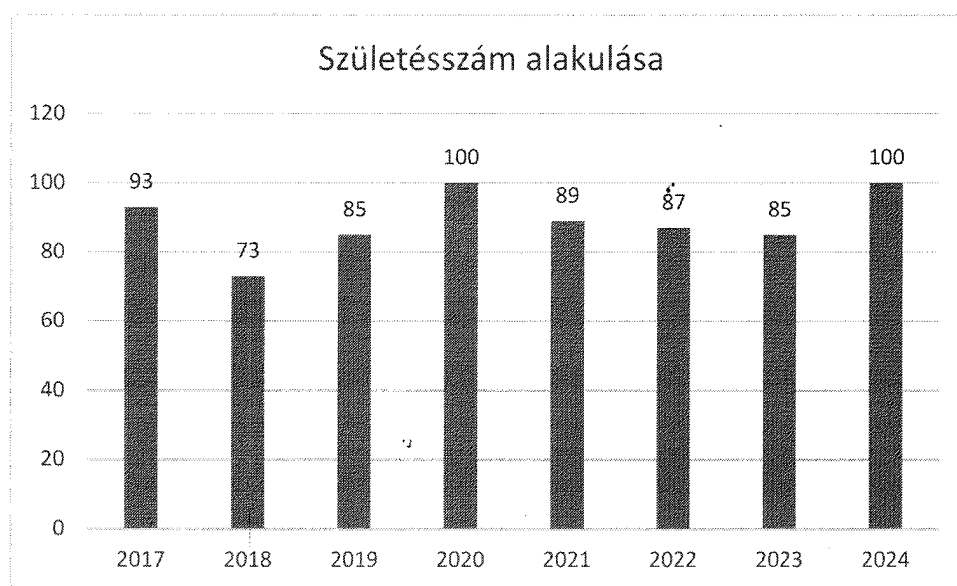
- a szülővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő - gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
- az újszülöttek, a koraszülöttek, a kissúlyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
- a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás ösztönzése, különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjára; fokozott figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálására és táplálási nehézségekre,
- 0-4 napos életkorban elvégzendő szűrővizsgálatok meglétének ellenőrzése, a törvényes képviselő tájékoztatása az életkorhoz kötött - külön jogszabályban meghatározott - kötelező vizsgálatokról, a módszertani ajánlások alapján és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos értesítése,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellet a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
- a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek ápolására,
- az egészségi ok miatt fokozott gondozást igénylő, krónikus betegek, a fogyatékkal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a házi- gyermekorvossal és a szükség esetén más illetékes szakemberekkel,
- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött és nem kötelező védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése,
- az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása

- c) az **óvodában** a védőnői feladatok végzése, az **oktatási intézményben** a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
- d) a **családgondozás** keretében,
- a gondozott családban előforduló egészségi, mentális, és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes éltvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
 - ha a törvényes képviselő a területi védőnői ellátás igénybevételét megtagadja, a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén hatósági eljárás kezdeményezése,
 - figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,
 - tájékoztatás az állami, civil, karitatív családtámogatási formákról és lehetőségről
 - tájékoztatás a gyermekek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól, és a törvényes képviselő ez irányú feladatairól, kötelezettségeiről;
- e) a **gyermekvédelemmel** kapcsolatos tevékenységről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgáltató számára
- részvétel a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, jelzőrendszeri találkozóján, eseti megbeszélésein

A védőnői gondozás leggyakrabban alkalmazott módszerei:

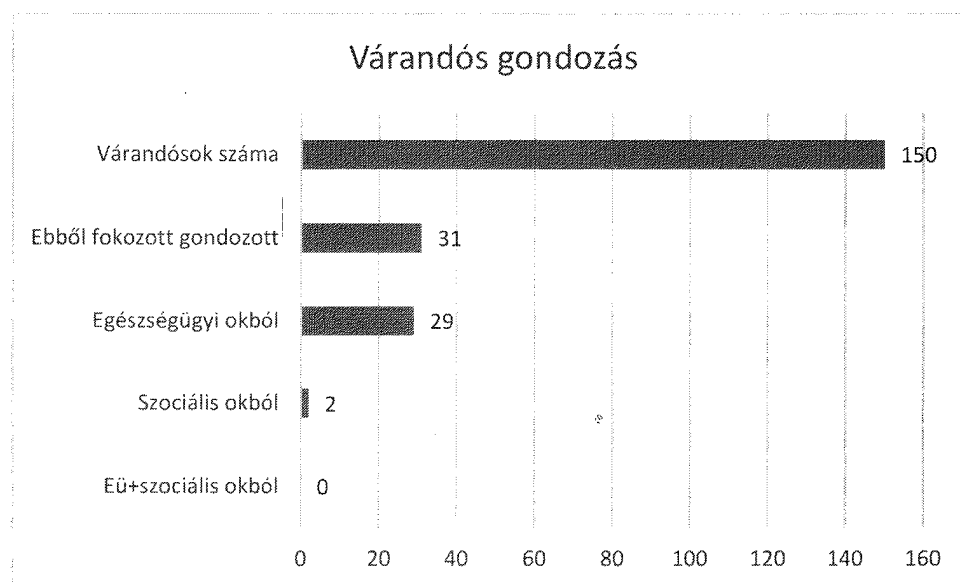
- várandós tanácsadás egyeztetett időpontban,
- önálló védőnői tanácsadás egyeztetett időpontban,
- családlátogatás egyénre szabott gondozási terv alapján,
- egészségnevelés, egészségfejlesztés a családok otthonában, családlátogatások során, tanácsadóban, oktatási intézményekben (iskola, óvoda),
- egészségfejlesztés közösségi szinten.

2024. évben Csorna városában 100 gyermek született.



Az év folyamán nyilvántartott várandós anyák száma Csorna városában: 150 várandós

Ebből fokozott gondozást igénylők száma (egészségi, környezeti, egészségi és környezeti ok): 31



Gondozott családok számának alakulása: **470 család**

Intézményen kívüli születések száma: **1**

Tervezett otthonaszülések száma: **0**

Intézményen kívüli-nem tervezett- születések száma: **1**

Kissúlyú újszülöttek száma: **11**

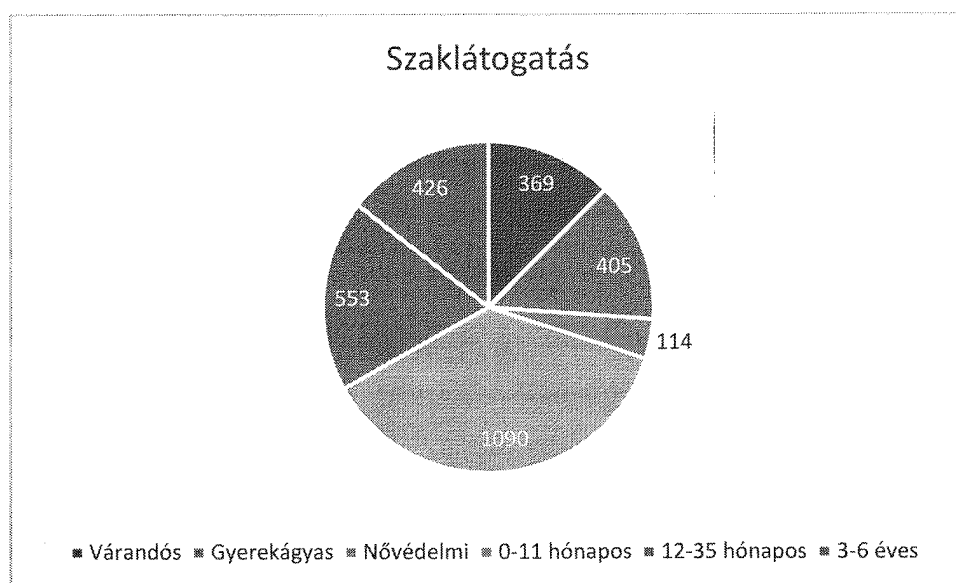
Késői magzati halálozások (halvaszülések) száma összesen: **0**

0-6 nap közötti veszteség: **0**

Csecsemőhalálozások (0-1) száma összesen: **0**

A területi védőnői munka 3 fő szintjén történik:

- egyrészt a családok otthonában, ahol a **látogatások** alkalmával saját környezetében figyeljük meg a gyermekek fejlődését és aktuális tanácsokkal látjuk el a családtagokat.
- a találkozások másik szintere a védőnői tanácsadó, ahol a **védőnői tanácsadások** keretében különböző növekedési, fejlődési, státuszvizsgálatok, egyéb eszközös mérések, védőoltások történnek.
- új elem a 2020. évtől: a **távkonzultáció** telefonon, elektronikus úton.



2024-ben összesen **2411** családlátogatás történt.

A szaklátogatások (egy családon belül több 0-7 éves korú gyermek vagy várandós is lehet): **2957** esetben.

A várandósokat és a 0-6 éves korosztály gondozottjait egyénre szabott védőnői gondozási terv alapján részesítjük gondozásban.

A **kismamák** a **védőnői tanácsadást** részesítik előnyben. Általában 4-6 hetente jelennek meg a tanácsadáson (36. várandósági hét után hetente), a közben felmerülő kérdésekre telefonon/messengeren válaszolunk. A **családlátogatásra** az esetek többségében az első trimeszterben, illetve a várandóság utolsó trimeszterében kerül sor.

A **kisdedkorban** már lazul a kapcsolatunk: 2-3 havonta találkozunk. A 2 évesek nagy része már közösségbe jár, így találkozásaink a félévenkénti szűrővizsgálatokra korlátozódnak. Probléma esetén természetesen telefonon konzultálunk, ha szükséges családot látogatunk.

A **3-6 éves korosztály** szinte kivétel nélkül napközben óvodában van, így legtöbbjükkal a kapcsolatunk csak az életkorhoz kötődő szűrővizsgálatok alkalmára korlátozódik. Korosztályukban családlátogatásra ritkán kerül sor.

Óvodában végzett védőnői tevékenység

- Tisztasági szűrés, fejtetvesség ellenőrzése minden nevelési év szeptemberében, januárban és áprilisban, illetve az óvodapedagógusok jelzésére.

Iskola egészségügyi tevékenység

A 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról alapján a nevelési-oktatási intézmény védőnője által önállóan ellátandó feladatok:

- 1. Az éves munkatervhez a védőnői feladatok összeállítása, egyeztetése a nevelési-oktatási intézmény egészségnevelési programjában meghatározott feladatok figyelembevételével.
- 2. A tanulók védőnői vizsgálata 6 éven felüliek esetében kétévenként (kivéve a színlátás vizsgálata):

- *a)* a testmagasság, testtömeg, a testi fejlettség és tápláltsági állapot hazai standardok szerinti értékelése, a nemi fejlődés értékelése,
- *b)* a pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés és magatartásproblémák feltárása,
- *c)* érzékszervek működésének vizsgálata (látás, kancsalság, hallás) és a színlátás vizsgálata a 6. évfolyamban,
- *d)* mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc-rendellenességekre,
- *e)* vérnyomásmérés,
- *f)* pajzsmirigy tapintásos vizsgálata a 4. évfolyamtól.
- 3. A gyermekek, tanulók személyi higiéniájának ellenőrzése.
- 4. Elsősegélynyújtás.
- 5. Az orvosi vizsgálatok előkészítése.
- 6. A védőoltásokkal kapcsolatos szervezési, előkészítési feladatok elvégzése.
- 7. A krónikus betegek, magatartási zavarokkal küzdők életvitelének segítése.
- 8. Részvétel az egészségtan oktatásában elsősorban az alábbi témákban:
 - *a)* az egészséggel kapcsolatos alapismeretek (személyi higiéné, egészséges életmód, betegápolás, elsősegélynyújtás),
 - *b)* családtervezés, fogamzásgátlás,
 - *c)* szülői szerep, csecsemőgondozás,
 - *d)* önvizsgálattal kapcsolatos ismeretek,
 - *e)* szenvedélybetegségek megelőzése.
- 9. Testnevelés, gyógytestnevelés, technikai órák, iskolai helyiségek és környezet, az étkeztetés higiénés ellenőrzésében való részvétel.
- 10. Kapcsolattartás a szülőkkel (szülői értekezlet).
- 11. Pályaválasztás segítése.
- 12. Az elvégzett feladatok dokumentációjának vezetése (egészségügyi törzslapok, Egészségügyi Könyv, ambuláns napló, védőoltások, szakorvosi beutalások, veszélyeztetettek nyilvántartása stb.).

Tájékoztató a területi gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységről

2024. évben a Védőnői Szolgálat **595** gyermeket gondozott.

Csorna városában nyilvántartott várandósok száma: **150**

- Szociális okból fokozott gondozást igénylő várandós anyák száma: **2**

Kiskorú, illetve 14 év alatti várandós anyák száma: **0**

2024-as évben várandósok esetében jelzés **2** alkalommal történt.

0-35 hónapos korú csecsemő és kisdedek száma:

- Szociális okból fokozott gondozást igénylő csecsemő és kisdedek száma: **4**

ebből saját hatáskörben fokozott gondozott: **1**

Védőnői visszajelzés a Gyermekjóléti Szolgálatnak **2** esetben történt.

3-6 éves kisdedek száma:

- Szociális okból fokozott gondozott gyermekek száma: **11**

ebből saját hatáskörben fokozott gondozott: **9**

Védőnői helyzet értékelés a Gyerekjóléti Szolgálatnak **2** esetben történt.

7-16 éves otthon gondozott gyermek nincs.

Szakmaközi megbeszélésen rendszeresen részt veszünk, a tavalyi évben **3** alkalom volt.

Védelembe vételi felülvizsgálatról szóló értesítések száma: **2**

Javaslatok, kezdeményezések a gyermekvédelemben résztvevők hatékonyabb együttműködésére:

A gyermekvédelem területén az érintettek közötti hatékony együttműködés kulcsfontosságú a gyermekek jólétének biztosításában. Itt van néhány javaslat és kezdeményezés, amelyek segíthetnek ezt előmozdítani:

- A gyermekvédelemben résztvevő szakemberek (szociális munkások, pedagógusok, pszichológusok, orvosok, rendőrök) rendszeres közös megbeszélésekkel dolgozhatnak együtt. Az ilyen csapatok elősegítik, hogy minden szakember a saját területén hozzáadott értéket képviseljen, és a gyermekek teljes körű támogatást kapjanak.
- Az együttműködés javítása érdekében fontos, hogy az érintett szakemberek folyamatos képzésben részesüljenek a gyermekvédelem legújabb elveiről és gyakorlatáról. A közös tréningek segíthetnek a hatékony kommunikációs készségek fejlesztésében is, és elősegíthetik a konfliktusok kezelését.
- Az információk gyors és hatékony megosztása alapvető a gyermekek védelme szempontjából. Az olyan rendszerek, amelyek lehetővé teszik a különböző hatóságok és szakemberek közötti adatmegosztást, elősegíthetik, hogy minden érintett fél naprakész információkkal rendelkezzen a gyermekek helyzetéről.
- A gyermekvédelem során fontos a családok aktív bevonása. A szakemberek együtt dolgozhatnak a családokkal, hogy közösen találjanak megoldásokat. Az integrált családi szolgáltatások (pl. családsegítő szolgálatok, pszichológiai támogatás) erősíthetik az együttműködést és segíthetnek a gyermekek védelmében.
- A közösségi alapú programok (pl. szülőképzés, prevenciós workshopok) elősegíthetik, hogy a családok jobban felkészüljenek a gyermekek nevelésére. Az ilyen kezdeményezések elősegíthetik a társadalmi támogatást, csökkenthetik a gyermekek védelmével kapcsolatos problémák kialakulásának esélyét, és erősíthetik az érintettek közötti kapcsolatok kialakítását.
- A gyermekvédelmi jogi szakemberek (ügyvédek, jogtanácsosok) és a szociális munkások közötti szorosabb együttműködés segíthet abban, hogy a gyermekek jogai

megfelelően védve legyenek, és az állami intézmények is hatékonyan tudjanak beavatkozni, ha szükséges.

- A gyermekvédelmi intézkedések hatékonyságát folyamatosan monitorozni kell. A visszajelzési rendszerek segíthetnek abban, hogy az érintettek észrevegyék, ha valamilyen beavatkozás nem hozta meg a kívánt eredményt, és lehetőséget adjanak a szükséges módosításokra.
- A helyi közösségek és civil szervezetek gyakran közvetlen kapcsolatban állnak a családokkal, ezért fontos, hogy ők is részt vegyenek a gyermekvédelmi munkában. Az önkormányzatokkal való szoros együttműködés, valamint a civil kezdeményezések (pl. támogató csoportok) elősegíthetik a gyermekek védelmét.

A gyermekvédelmi munkában fontos, hogy ne csak a problémás helyzetekre reagáljunk, hanem azokat a háttérfeltételeket is kezeljük, amelyek hozzájárulnak a gyermekek veszélyeztetettségéhez (pl. szegénység, családi erőszak, mentális betegségek). Az ilyen átfogó intervenciók erősítik az együttműködést az érintettek között, mivel több szakterület összefogásával biztosítható a gyermekek hosszú távú védelme.

Mindezek a javaslatok segíthetnek abban, hogy a gyermekvédelmi rendszerek hatékonyabban működjenek, és a gyermekek számára jobb támogatást biztosítsanak. Az együttműködés javítása nemcsak a szakemberek, hanem az érintett családok és közösségek számára is előnyös lehet.

A védőnői munka során számos problémával kell szembenézniük a szakembereknek

Néhány gyakori problémát az alábbiak:

1. A védőnők gyakran nagy létszámú családokkal dolgoznak, ami a munkaórák számának növekedéséhez és az időhiányos helyzetekhez vezethet. Ennek következtében nem mindig tudják kellőképpen figyelembe venni minden család egyedi szükségleteit.
2. Az alulfinanszírozottság miatt gyakran nem áll rendelkezésre elegendő forrás a védőnői munka megfelelő támogatásához. Ezzel párhuzamosan a munkavégzéshez szükséges eszközök, technológia és képzések is néha hiányosak.

3. A különböző háttérrel rendelkező családokkal való munka során a védőnőknek alkalmazkodniuk kell a kulturális különbségekhez és a szociális helyzetekhez, ami néha megnehezíti a hatékony kommunikációt és a bizalom kiépítését.
4. Mivel a védőnők sokféle problémával, kérdéssel találkoznak (várandósság, szülés utáni állapotok, gyermeknevelés, egészségügyi kérdések), a családok elvárásai és igényei között is nagy különbségek lehetnek. Az egyensúly megtalálása és a megfelelő tanácsadás nehézséget okozhat.
5. A védőnők gyakran olyan családokkal dolgoznak, amelyek különböző társadalmi és szociális problémákkal küzdenek (pl. szegénység, deviancia, családon belüli erőszak), ami tovább nehezíti a munkát.
6. A védőnők gyakran találkoznak olyan helyzetekkel, amelyek mentálisan és érzelmileg is megterhelők. A szülőkkel való interakciók során nehézséget jelenthet a stresszes helyzetek kezelése, vagy az, amikor a család nem fogadja el a tanácsokat.

Kapcsolattartás társszakmákkal

A védőnői szolgálat tevékenysége során kiemelt szerepet kap a társszakmákkal való szoros együttműködés, amely a családok és a gyermekek komplex ellátását biztosítja. A mindennapi munka részeként rendszeres kapcsolattartás valósul meg a háziorvosokkal, gyermekorvosokkal, szakorvosokkal, valamint a szülésznőkkel és a kórházi ellátásban dolgozó szakemberekkel. Fontos feladat a köznevelési intézmények – óvodák, iskolák, bölcsődék – dolgozóival való együttműködés, amely a gyermekek fejlődésének nyomon követését és egészségnevelési programok megvalósítását segíti.

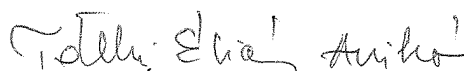
A védőnő munkájának szerves részét képezi a szociális ágazattal való kapcsolattartás is: szükség esetén együttműködik a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, szociális munkásokkal, pszichológusokkal, logopédusokkal, valamint dietetikusokkal. E széles körű szakmai együttműködés biztosítja a lakosság egészségvédelmének és jólétének hatékony támogatását.

Továbbképzés

A védőnő számára a továbbképzéseken való részvétel alapvető fontosságú, mivel ez biztosítja a szakmai ismeretek folyamatos bővítését és naprakészen tartását. Az egészségügyi és szociális ellátórendszerben rendszeresen változnak a szakmai irányelvek, módszertani ajánlások és jogszabályi előírások, amelyek elsajátítása nélkülözhetetlen a korszerű, szakszerű és jogszabályoknak megfelelő munkavégzéshez. A továbbképzések lehetőséget nyújtanak az új prevenciós és gondozási módszerek megismerésére, valamint hozzájárulnak a védőnői kompetenciák fejlesztéséhez. Mindezek mellett a szakmai tapasztalatcsere és az együttműködési kapcsolatok erősítése is elősegíti a szolgálat hatékony működését, amely közvetlenül a családok és a gyermekek érdekeit szolgálja.

Csorna, 2025.10.03.

Győr-Moson-Sopron Vármegyei
Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórház
Győr-Moson-Sopron Vármegyei
Védőnői Szolgálat Osztálya 56.


Tóthné Éliás Anikó

védőnő